

Apád a legerősebb

Három apát kérdeztünk arról, mit érzett, amikor kiderült, apa lesz, és milyen volt neki az apás szülés, mit szeret az apaságban, és mi az, ami neki nehéz.

» [Balogh Bálint: A magyar nyelvben az apa is szülő](#)

» [Egyed Ufó Zoltán: az apaságból ki lehet szállni, de nem érdemes](#)

» [Soós Róbert: Ez az, amit senki nem mond el](#)

Mit éreztél, amikor kiderült, hogy apa leszel?

Huszonöt voltam, az első, ami eszembe jutott, a nagy kérdés, hogy én készen állok-e erre. És aztán jöttek az anyagi kérdések: képes vagyok-e eltartani a családomat? Ezzel valójában nem kellene foglalkozni, vagy nem olyan szinten, ahogy foglalkozunk vele, de én is beleestem ebbe a mókuserékbe, és most azzal küzdöm, hogy vegyek vissza belőle.

Milyen volt a terhesség?

Igazából egy férfi ezt nem tudja felfogni, csak akkor, amikor a gyerek megszületett. Inkább szeretetet éreztem, és egyre szebbnek láttam a feleségem. Ilyenkor a belső szépség hangsúlyosabbá válik, befelé fordul, kiegyensúlyozottabbá válik, törekszik a nyugalomra, hogy védje ezzel is a gyermekét, megjelennek az anyai jegyek, egy harmóniában élő nővé válik, ami a külsőségeken is jelentkezik.

A problémákkal hogyan néztél szembe?

Dr. Google-t nem szabad segítségül hívni, amikor sokat sírt a fiam, a végén már ott tartottunk, hogy biztos angolkóros. Próbáltam nyugtatni Rékát, amikor vészhelyzet volt.

Apás szülés volt?

Az első apás szülés volt, ami császárban végződött, a másodiknál nem lehettem bent, mert császár volt. Az elsőnél bent voltam, mert szüksége volt rám Rékának, de nagyon megterhelő volt. Nyilván azért is, mert sokat vajúdott, nehéz volt a szülés, de olyan szempontból pozitív volt, hogy láttam a szenvedését, jobban át tudtam élni a helyzetét, könnyebben tudtam vigasztalni, hogy aztán a második gyermekünket is el tudtuk vállalni. Úgy is mondja a magyar nyelv az apának is: szülő.

Régen az emberek talán nem keresték annyira a hibákat a szüleikben. Most azt tesszük, és hajlamosak vagyunk arra, hogy a szüleinkre fogjunk nagyon sok mindent. Ezt nehéz levetkőzni, de valahogy meg kellene bocsátani, és továbblépni. Ha alkoholista volt, az a baj, ha meg orvos, akkor túl kötelességtudó, és nem hagyott kibontakozni, tökéletességben nem lehet utolérni. Ezt valahogy meg kellene haladni felnőttként, és belátni, hogy a szüleink úgy neveltek, ahogy tudtak, de végül is teljesítették a kötelességüket: felneveltek akkori legjobb képességeik, lehetőségeik szerint.

A szülések közötti különbség, hogy Lehelnél bent voltál, Emesénél nem, befolyásolta-e valamilyen módon a kapcsolatod a gyerekekkel?

Én nem érzem, talán egy pszichológust kellene megkérdezni erről. A két gyerek másként kötődik hozzánk, Lehel jobban, Emese önállóbb, de ezt inkább a személyiségük közötti különbségnek tulajdonítanám. A második szülésnél az volt az érdekes, hogy könnyebb volt, de amikor egy élet a világra jön, az a legcsodálatosabb dolog, előtte a vajúdas valahogy kiteljesíti ezt a történetet. Ez a világ rendje, hogy valami jót elérjél, küzdened kell. Ha nem küzdesz, vagy ugyanazt éred el, mint a másik, akkor azt nem éled meg annyira pozitívan. A gyermek születésénél is megvan ez a folyamat: végigvárjuk a kilenc hónapot türelmesen, átesünk a természetes szülésen, és utána jön ez a fantasztikus érzés. Ez másodszor, a császáros szülésnél elmaradt. Nem volt egy tragédia, túltettük magunkat rajta, de éreztem, hogy más.

Milyen érzés volt először meglátni a gyereket?

Emlékszem rá: csodálkoztam, hogy miért lett kék szemű.

A viccet félretéve, én a kisbabákkal nem tudtam mit kezdeni. Most, hogy nagyobbak, nagyon élvezem, mert már mindkettejükkel tudok kommunikálni.

A kisbaba az apa számára egy tőle különálló entitás, amin nem nagyon talál fogást. Egy anya igen, mert ők egy testben éltek, fejlődtek. Én hiszem azt, hogy emiatt egy anya és a gyermeke között létezik egyből az érzelmi összhang, ezzel szemben egy apának ésszel kell végiggondolnia, hogy ez az én gyermekem, a feleségem szülte. Nem mondhatom, hogy jött egy fantasztikus sugallat. Ezt az érzést ésszel generáltam. Életem egyik legcsodálatosabb érzése, de nem tudom szavakkal kifejezni.

Nem mondom, hogy soha nem pelenkáztam, büfiztettem a gyereket, de most, amikor már nagyobbak, érzem azt, hogy eljött az én időm is. Az apának úgy gondolom, részt kell vennie a pelenkázásban, sétáltatásban, mindenben, de akkor tud igazán kibontakozni az ő szerepében, amikor tud kommunikálni a gyerekekkel.

Azt nem tudom, hogy ki lehet-e később kapcsolatot alakítani, ha ebben nem vettél részt.

Szerintem igen, mert a lányomnál a munkám miatt kevésbé voltam jelen az első hónapokban, de most kezdünk jóban lenni. Az igaz, hogy nem kötődik annyira hozzám, mint a fiam.

Szerinted ebben a nemiségnek van-e szerepe?

Ehhez legalább öt gyerek kellene, hogy tudjak egy átlagot vonni. Azt mondják, hogy a lányok apásabbak, nálunk nem így van. Lehet, hogy azért, mert kisbabaként különösebben nem altattam. Amíg Lehel egyedül volt, addig több időm volt, tudtam altatni. Most már szeretném, de Emese nem akar.

Hogy éled meg a visszautasítást, hogy veled nem akar bizonyos dolgokat csinálni?

Én ezt úgy fogom fel, hogy ez az én feladatom, hogy ezen változtassak. Nem a négyéves gyerek hibája, hogy reggel csak az anyjának köszön, vagy nem válaszol ilyenkor, ha hozzá szólok.

Büntet?

Szerintem nem. Ha nem vagyok otthon, csak simán elszokik tőlem, és ha több időt vagyunk együtt, újból kötődni kezd hozzám. Ilyenkor azt mondom magamnak, hogy Bálint túl sokat dolgoztál, itt az ideje, hogy változtass ezen, mert különben nem lesz gyermeked.

Olyan apukák és gyerekeik esetében látom a büntetést, akik hosszú ideig nincsenek a családjukkal, külföldön dolgoznak. Ez érdekes itt, a Székelyföldön, hogy a család nem megy az apával. Magyarországon ha apuka elmegy, a család is vele tart. Ennek lehet a patriotizmus, a nemzettudat is az oka. Ha így van, akkor lesz egy érdekes ellentmondás: félárvakat nevelünk a nemzetnek.

Ha meg csak az anyagiak miatt van, hogy itthon olcsóbb az élet, akkor a nagyravágyás felülírja a családi kötelékeket. Megértem, hogy nehéz a megélhetés, de ettől még ez nem egy gyerekcentrikus életmód.

A gyerekek születése mennyire viselte meg a párkapcsolatokat?

Ezen minden apa átmegy, hogy a nő átlényegül anyává, és végesek az energiái, nem tud egyszerre tökéletes szerető meg tökéletes anya is lenni. Ezt le kell nyelni, ezen át kell esni.

A nők többségének megváltozik szülés után a teste, akár még a személyisége is.

Ezzel is szembe kell nézni, és tisztában kell lenni azzal, hogy ez benne van a pakliban. Úgy kell társat választani, hogy ne csak testi vonzalom és kötődés legyen, hanem a feleség egy jó társ is tudjon lenni, akivel jólesik elbeszélgetni, együtt lenni. Akik csalják a feleségüket, azok nem tudtak megbirkózni ezekkel a változásokkal, sokan vannak ilyenek.

Ha akarjuk, ha nem, megváltozott a világ. Az a férfi, aki elégedetlen amiatt, hogy a felesége nem foglalkozik eléggé vele, oda kell forduljon a feleségéhez, és kicsit levenni a terheket a válláról. Főleg két gyereknél, amikor meghatványozódnak a teendők, fel kell a férfinak fognia, hogy a felesége most már főleg anya, és szerepet kell vállalnia az otthoni munkában. Persze ehhez az is kell, hogy a férfi is nyolcórás munkával keressen annyit, hogy utána hazamenve, még legyen ideje házimunkát végezni.

Ezt látom most ideálisnak, hogy a férfi is mosson, mosogasson. Attól nem lesz kevésbé férfi.

Mostanában kevesebbet veszek részt ezekben a dolgokban, és ezt érezzük is a hiányát mind a ketten. Régebb 45-50 százalékban jelen voltam a háztartásban, és az jó is volt, most törekszem erre.

Mi a különbség a kisleány és a kisleány nevelése között?

A legnagyobb különbség, hogy a kisleánynak nem én vagyok az elsőszámú példaképe, a kisleánynak viszont igen. A kisleány alapján véve férfi szeretne lenni, a kisleány pedig nő. A kisleány, ha nem tanítjuk neki, akkor is elsősorban az izgalmak, az adrenalin, a harc és esetleg az autók iránt érdeklődik, a kisleány pedig a biztonságosabb tevékenységek, a babázás, az öltözködés iránt.

Lesz majd egy nagy változás, úgy érzem, az életemben, amikor a kisleányom egyszer csak felém fordul. Lehel minden mozdulatomat figyeli, kikéri a véleményemet a dolgokról, és látom, hogy ez fontos neki, a kisleánynál még nincs ez. Ebben látom a fejlődési lehetőséget, hogy oda kell fordulnom hozzá, és kialakítanom vele egy bizalmi kapcsolatot, hogy később, amikor tini lesz és hajnali ötig bulizni jár, akkor is tudja, hogy számíthat rám. Én nem akarok olyan apuka lenni, aki reggelig ül a szórakozóhely előtt a kocsi, és várja a kisleányát, de azt megtenném, amit sok apuka is megtesz mostanában, hogy érte megyek, amikor hív, hogy haza szeretne jönni.

Mit szoktál a kisleányokkal játszani?

Emesével babázom, óvodásait játszunk, de az igazság az, hogy ezeket egy kicsit unom. Kibírom azért. Arra törekszem, hogy mindketten élvezzék, sőt mindhárman. Ilyen játék a sátorozás. Paktum Paktumnak nevezzük, írunk egy szabályzatot, amit mind betartunk. Lehel számítógépes játékokat szoktunk, olyan stratégiai játékokat, amit ketten is lehet, közben beszélgetünk, focizunk, úszunk. Nagyon sokszor elég, hogy együtt töltünk Lehel időt. Várom, hogy kérdezzen valamit, hogy beszéljünk, legyen valami, de ő nem szól semmit, elég neki annyi, hogy csak együtt vagyunk és kész.

Mi a jó az apaságban?

Az ember avégett, hogy törekszik a boldogságra, és a családja is az legyen, és ha ezt el akarja érni, akkor az apaság fennebb helyezi a mércét, és törekednünk kell apaként arra, hogy elérjük. Az apaság segít abban, hogy jobbá váljunk. Együtt tudunk érezni más emberekkel, a gyermekekkel – ezt kell fejleszteni. Emocionálisan fejlődjön egy férfi.

Egy férfi könnyen fejlődik: elmegy és leteszi a vizsgát az összes járműkategóriára, már mindent vezethet egészen a nyergesvontatóig. Na de az egy férfinak semmi, könnyedén megcsinálja.

De az érzelmi fejlődés, az empátia, az, amire az apaság kötelezi a férfit. Ez például bennem nagyon sok mindent tompított. Nagyon sok mindent fekete-fehéren láttam, ha összevesztünk, akkor nem békülünk ki. Az apaság megtanított bocsánatot kérni, ha tévedek. A gyerekeimtől is. Ez szerintem ez egy félreértés, hogy az apa soha nem kérhet bocsánatot a gyerekeitől. Pedig óriásit tud nőni a gyermeke szemében, ha bocsánatot kér.

Féltem, hogy ezt meg fogod kérdezni.

Miért? Mi az, ami gondot okoz? Úgy látom, épp egy átmeneti fázisban vagy, és ezért nehéz kicsit beszélned erről a témáról.

Amikor az ember az életét felnőttként menedzseli, akkor állandóan valamiből le kell faragnia, és valamihez hozzá kell építenie. Sokkal nehezebben változunk felnőttként, de muszáj alkalmazkodni.

Nem érzem magam elég felkészültnek, hogy megfelelő példakép legyek a fiamnak. De nyilván törekszem rá. Ilyen szempontból szerintem az apaság olyan, mint a kommunizmus. Haladunk felé. Nem tudom, el lehet-e érni. Persze, biztos el lehet érni. Az a legrosszabb, ha azt hiszed, hogy már jól csinálod.

Mi most vállalkozást indítottunk, egy ideig rengeteget dolgoztunk, és most azon vagyunk, hogy valakit felvettünk, és betanítjuk, hogy kicsit mentesüljünk a terhektől. Vannak ilyen hullámok, hogy egyszer fent, máskor lent, és arra kell törekednünk, hogy minél többet legyünk fent. Ugyanez van az apasággal is.

Én tudtam előre, hogy lesz egy ilyen mély része a vállalkozás miatt a családi életünknek, az a kihívás, hogy az ember utána tudjon visszajönni.

A bölcs példaképek többsége, akik individuálisan megvalósították önmagukat és kiteljesedtek a munkájukban, nem tudta nevelni a gyermekeit. A kettő valahogy nehezen összeegyeztethető. Kedvenc regényemben, a Sziddhártában is kiderül a Nirvána felé vezető úton, hogy a főhősnek van egy gyereke, de a gyerek otthagyja, mert nem tud mihez kezdeni vele. Valószínűleg ezeknek a férfiaknak az a küldetésük, hogy ők az egész világ számára nyújtsanak valamit.

A történelemben is sok ilyen történet van, amelyben az apa sikeres, de a gyerekével nem foglalkozik, vagy fordítva, hogy szegény lúzer, de a gyereket támogatja. Ez utóbbi történetek sokkal több harmóniát sugallnak, szívesebben hallgatjuk őket.

Én úgy érzem, inkább a gyerekemmel, a családommal kell, hogy foglalkozzak, de nem felejtethem el, hogy a sikeres férfi példaképet is tőlem veszik majd.

Nekem ez a kihívás most, hogy a fiam sikeresnek lásson, de legyek is vele.